

éseket, kok-
nyant

gorából jelentik
a, hogy a török
szerint kiküszö-
t. A török nyelv
igen sok idegen
szavakat vett
egyetem kapott
szavakat az ere-
telje és a nyelv
agitációt fejtes-
t az iskolákban

megbetegedés?
chinson" vagy
hóciópót, mely-
ntál Hoffmann
Ferd. 19.

berg Pál ideg-
biológiai kezelé-
s 46 alatt ismét
gyógyterápiát,
és.)

par tetszik a
Talmud-Tóra
Chanuka 2.
Sasz-Chevra
u. 13.) tar-
Napirend:
elméleti meg-
késztető bizot-
3. Felsőzállá-
az egyesület
ajtó bizottság
ok. A zsidó
szó, minden
ki részét e
bizottság
bábi.

leman, a ko-
klinika igaz-
a Perltől
A dr. Perl
realis hala-
fogápolás te-
melyekben a
ottam, az a
ogy legköze-
között vezet-
A Perltől
atlanok, nem
atikus anya-
készítmény.

b története:
2400 lej he-
0 oldal, 300
füzve 130
EPAGE-nál
portómen-
jegyzékét

kolozsvári
ia beszél-

eklődés az
választás
szilvesz-
ágrók ka-
tört mul-
ven az idej
meg. Ren-
dnak az
kes tom-
megválasz-
az uság-
stre a leg-
nikivül a
tét udvar-
Szinházi
ajcsi, Er-
és kom-

kolozsvári
ia beszél-

eklődés az
választás
szilvesz-
ágrók ka-
tört mul-
ven az idej
meg. Ren-
dnak az
kes tom-
megválasz-
az uság-
stre a leg-
nikivül a
tét udvar-
Szinházi
ajcsi, Er-
és kom-

kolozsvári
ia beszél-

eklődés az
választás
szilvesz-
ágrók ka-
tört mul-
ven az idej
meg. Ren-
dnak az
kes tom-
megválasz-
az uság-
stre a leg-
nikivül a
tét udvar-
Szinházi
ajcsi, Er-
és kom-

kolozsvári
ia beszél-

eklődés az
választás
szilvesz-
ágrók ka-
tört mul-
ven az idej
meg. Ren-
dnak az
kes tom-
megválasz-
az uság-
stre a leg-
nikivül a
tét udvar-
Szinházi
ajcsi, Er-
és kom-

kolozsvári
ia beszél-

Taxa postală
plătite in num.
No. 224.713-929.
Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félre 6, egészévre 10 dollár. Hir-
detések díjazás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bányási
zsidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánny-
sát csak a for-
rás megjelölé-
s engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmentetlen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernö. Felelős szerkesztő Jámbor
F. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi
Ernö, Str. Sf. Constantin Nr. 31.
Szerda, 1932 dec. 28
5693. EV
HISZLEV 29
XV. ÉVI.
295 SZÁM.

Argetoianu kormányon és ellenében

Argetoianu soha nem volt híres poli-
tikai állhatatosságáról.
A vasóköli politikusa kizárólag vas ök-
léhez volt konzervens, akkor is, amikor
sztrájkokat fojtott vérbé és akkor is,
midőn a nemzeti parasztpárt által végre-
hajtott csökevényes közigazgatási de-
centralizációt, a tartományi igazgatósá-
gokat megszüntette.
A tartományi igazgatóságok azért jut-
nak most az eszünkbe, mert Argetoianu
legutóbbi nagy beszédében kijelentette,
hogy helyesnek tartja a közigazgatási
decentralizációt.
Ez a kijelentés azért meglepő, mert
Argetoianunak nem került volna nagy
fáradtságába ezt a decentralizációt meg is
csinálni.
Ehelyett azonban megszüntette azt a
keveset is, amit elődei alkottak.
Igazán tudni szeretnénk most már,
hogy mikor mondott Argetoianu igazat?
Amikor mint belügy- és pénzügyminisz-
ter tízet okádott a decentralizáció ellen,
vagy most, amikor kijelenti, hogy „nem
fél a decentralizációtól és nincs semmi
kifogása ellene?”

Hágai nagy per

Hágában napokon át tartó beszédek
hangzottak el Dánia és Norvégia képví-
selői között, amelyek Grönland birtokáért
pereltek.
Ugy Norvégia, mint Dánia képviselői
a hódítás jogára hivatkoztak, amikor a
nemzetközi bíróságtól igazságot követel-
tek a maguk számára.
Midegyik a maga külön igazságát
mindegyik a maga külön birtoklási jogát
egy olyan terület felett, melyen jeges-
medvék tanyáznak az örök hóban és jég-
ben s a vegetációt néhány zuzmó képví-
seli.
Milyen szerencse, hogy ezuttal csak
Grönlandról van szó a nagy perben!
Olyan területről tehát, amelyért mégsem
érdemes imperialista háborút indítani,
mert a háboru költségei esetleg nagyobb-
ra rugnának, mint magának a területnek
értéke!

Ha nem így volna, akkor a mai remek
békafesztiválban, a leszerelésnélküli le-
szerelési konferencia korszakában a két
kis ország hadai minden bizonnyal olyan
dühvel törnének egymás ellen, mint Pa-
raguay és Bolivia hadai a Gran Chaco
félsziget elterülő petróleumforrások bir-
tokáért.
Ellenére a Népszövetségnek, a Kellog-
paktumnak és az összes hamisan hangzó
békajelöléseknek!
Valamire tehát mégis jó a hágai döntő-
bíróóság — amellet, hogy néhány kiváló
nemzetközi jogásznak bőséges és felet-
több kevés munkával járó fizetést biz-
tosít.
Kár, hogy csak egy jégsziget birtoká-
sok eldöntéséért fordulnak az illetékes
felek eme feletlebb elkelő bíróság szak-
véleményéhez.
Kár, hogy csak egy jégsziget birtoká-
sok netán eljövendő új világháborút meg-
előző órákban senki sem kérdezte meg,
hogy senki sem fogja megkérdőzni e
hágaló bíróság véleményét a perdöntő
kérdésekben.
És még így is kérdés, hogy a Grönland
birtokáért hadakozó felek bele fognak-e
bírni a hágai bíróság döntésébe?
Mert valamelyik félnek vesztesnek és
valamelyiknek nyertesnek kell maradnia
a perben.
S az, amelyik veszíteni fog, könnyen
bekerül majd olyan ürügyet, mellyel a há-
galó bíróság döntését megkerülheti s a
konfliktust netán az erőszak meggyéire
vihathja át.
Bizonnos, hogy akármelyik fél vesz-
tést szenved, tehát akármelyik csorogtató meg a
hágaló, végeredményben nehéz dolog
lesz.

Dánia és Norvégia ugyanis még sincs
olyan messze, mint Mandzsúria és mint
Paraguay vagy Bolivia.
S a Grönlandért való veszekedés köze-
tében megeshetik, hogy a két veszekedő
között — egy harmadik aspiráns ta-

lálja meg a számítást,
Valamelyik északi ország, esetleg maga
Anglia, Németország vagy Szovjetorsz-
ország — persze a Népszövetség nevé-
ben — fog vállalkozni arra, hogy a jégs-
zigetet pacifikálja.
Ami alatt azt kell érteni, hogy majd se
Norvégiáé, se Dániáé nem lesz, illetőleg
legfeljebb csak névleg marad valamelyiké
— az anvagi előnyök azonban, melyek a
jégszigetből esetleg kiaknázhatók — va-
lamelyik nagyhatalom koncessziójába
mennek át.
S ebben az esetben be fog bizonyulni,
hogy a hágai bíróság igen szép, igen
nemes intézmény, de egyelőre még egy

nyugdíjas illetmények pontos fizetésé-
vel.
Természetesen mindez még nem je-
lenti, hogy a Maniu-kormány legyőzte
volna az összes nehézségeket, sőt kér-
dés, sikerülne fog-e a nehéz probléma-
kat legyőznie.
Ami a liberálisokat illeti, elég kon-
ciliánsan töltik be ellenzéki szerepüket,
de kétségtelen, hogy adott pillanatban
komoly ellenzéki támadásokat fognak
intézni a kormány hadállásaival szem-
ben. Iunian és Lupu képezik a másik
végletet, de köztük áll Argetoianu, aki
a mult adósságainak teljes likvidálását
hangsúlyozza. Argetoianu szerint a vi-
lág összes adósságai 2000 milliárd
aranyfrankra rugnának, ezzel szemben a
jövedelem csak 90 milliárd aranyfrank,
am alig 4 és fél százalékára az adósságok
nak, kétségtelen tehát, hogy a polgári
társadalom szanalása csakis a mult lik-
vidálásával képzelhető el.

Borzalmas légrobbanás egy amerikai bányában

Eddig kilenc halottat hoztak fel a tárnákból

London, december 27. Az illinoisi Ga-
lesburgh kerület egyik szénbányájában
bányalégrobbanás nyomán támadt föld-
omlás mintegy ötven bányamunkást el-
zárt a külvilágtól. Azonnal megindítot-
ták a helyreállítási munkálatokat, de
kevés a remény arra, hogy a bányászok
élve kerüljenek vissza a napvilágra.
Ujabb jelentés szerint az illinoisi bá-
nyakatasztrófiánál 9 halottat hoztak ki
az összeomlott tárnákból. A bányában
mérgező gázok nehezítik a munkálatokat.
Nem valószínű, hogy a még elzárt 43 bá-
nyász életben legyen.

Az új francia hadügyminiszter a hadsereg kiadásainak le- szállítást fogja követelni

Herriot kilát Franciaország amerikai hadiadóssági fizetési kötelezettsége mellett

Párizs, december 27. A Quotidien sze-
rint Cheron követelni fogja a hadsereg
kiadásainak leszállítást s 20 hadosztály-
ról 14-re történő átszervezését, továbbá
új adókat fog bevezetni és az adóbehajtás
ellenőrzését meg fogja szigorítani.
Egyidejű jelentés szerint Herriot Lyon-
ban a radikális szocialisták gyűlésén
tartott beszédében hangoztatta, hogy válto-
zatlanul kitart azon álláspontja mellett,

A király azonosítja magát a Maniu-kormány pénzügyi politikájával

Írja az Adeverul 90 milliárd arany frankot keres és 20.000 milliárd frankkal tartozik az emberiség, Argetoianu statisztikája szerint

Bucuresti-Bukarest, december 27. (Az
Uj Kelet tud.) Az Adeverul cikket (Az
új politikai helyzetéről. A lap megállapít-
ja, egészen valószínű, hogy az
uralkodó azonosítja magát a jelenlegi
kormány pénzügyi és gazdasági politi-
kájával. Lehetőséges, hogy Iunian vagy
Argetoianu gyorsabb megoldásokat ja-
vasolnak, mint a nemzeti parasztpárt,
de aligha tudják meggyőzni erről az
uralkodót, aki láthatólag osztja a Ma-
niu-kormány nézetét a következőkben:
1. A genfi egyezmény.
2. A közigazgatási és pénzügyi ujja-
építés, amely nagyobb fejlődelmet hoz-
zon az államnak és csökkentet annak
kiadásait.
3. A stabilizáció fentartása.
A Maniu-kormány programjának
egyenesevonalú céltudatosságát egyeb-
ként még ellenfelei is elismerik, amint-
hogy kénytelenek elismerni azt is, hogy
a kormány helyreállította az ország bel-
ső nyugalomát, főleg a tisztviselői és

nyugdíjas illetmények pontos fizetésé-
vel.
Természetesen mindez még nem je-
lenti, hogy a Maniu-kormány legyőzte
volna az összes nehézségeket, sőt kér-
dés, sikerülne fog-e a nehéz probléma-
kat legyőznie.
Ami a liberálisokat illeti, elég kon-
ciliánsan töltik be ellenzéki szerepüket,
de kétségtelen, hogy adott pillanatban
komoly ellenzéki támadásokat fognak
intézni a kormány hadállásaival szem-
ben. Iunian és Lupu képezik a másik
végletet, de köztük áll Argetoianu, aki
a mult adósságainak teljes likvidálását
hangsúlyozza. Argetoianu szerint a vi-
lág összes adósságai 2000 milliárd
aranyfrankra rugnának, ezzel szemben a
jövedelem csak 90 milliárd aranyfrank,
am alig 4 és fél százalékára az adósságok
nak, kétségtelen tehát, hogy a polgári
társadalom szanalása csakis a mult lik-
vidálásával képzelhető el.

VILÁG TÜKRE A zsidó vallás, a ke- reszténység eredete és Cuza

Branisteanu, a kitérő román
publicista írta az alábbi cik-
ket az „Adeverul” karácsonyi
számában:

Ebben az évben, a szelid Krisztus szü-
letésnapján évfordulójának előestéjén fel-
vetődött a kamarában a kereszténység
eredetének kérdése. Cuza professzor és
fia vetették fel a kérdést, azzal a gyü-
löttel, amellyel megmérgezték és meg-
mérgezik Románia ifjuságát. Azt mon-
dották Cuzaék, hogy a kereszténység
megsértését jelenti, ha valaki azt állit-
ja, hogy ez a zsidó vallásból, Mózes val-
lásából származik.

Két szempontból lehet a keresztény
ség eredetét megítélni: vagy tudomá-
nyos, vagy pedig vallásos-dogmatikus
szempontból. Holmi egyetemi tanároktól
elvárná az ember, hogy tudományos
szempontoktól vezetessék magukat.
Nyilvánvaló azonban, hogy ha nagyon
hívók és buzgók, úgy a dogma mellé
fognak állni. De akármelyik utat is vá-
lasztanak, csakis arra a megállapításra
juthatnak, hogy a kereszténység eredete
a zsidó vallásban kell keresni. Sőt.
A vallási szempont amelyet Cuza, az
egykorai ateista annyira kihangsúlyoz,
még szorosabban fűzi a keresztény hi-
tet a Mózes-valláshoz. Mert a kereszté-
ny dogmák szerint sem Krisztus kül-
detése, sem tanítása nem képzelhető el
el Izrael népének esodálatos története
nélkül.

Krisztus, akinek egész élete tiltako-
zik az ellen, hogy neve és tanítása ne-
vében gyűlöletet prédikáljanak, maga
mondotta, hogy „nem azért jött, hogy
akár jottányit is változtasson a törvé-
nyen.” De ettől függetlenül is a kereszté-
ny egyházak a zsidó szent könyvek
és a biblia jóslataival igyekeznek mes-
siánizmusukat igazolni. Ezért az összes
keresztény egyházak magukévá tették
az Ótestamentumot a bibliát, amely a
keresztény vallásnak époly nélkülözhe-
tetlen szolid bázisa, mint az evangéliu-
mok. A régi és az újtestamentum az
összes keresztény egyházak dogmái sze-
rint oszthatatlan egészet alkotnak: az
utóbbi az előbbiből következik.

Egyetlen keresztény egyház sem fo-
gadja el a tudományt az az állás-
pontját, hogy az ótestamentumban vol-
nának vitás, vagy vitatható részek.
Mint ahogy a régi testamentumból kivi-
láglik, hogy a messiásnak Dávid király
nemzetségéből kell származnia az evan-
géliumok egészen Dávid királyig veze-
tik vissza Krisztus eredetét. Bármily
különösképen is hangzik, a keresztény
egyház még azt a tétele is elfogadja,
hogy a zsidó nép volt a kiválasztott
nép, sőt nem engedi meg, hogy ezt az
igazságot valaki is kétségbe vonja.
Mert a hagyomány szerint a kiválasztott
nép kebelelőből kellett megszületnie
a kiválasztottak kiválasztóttjának, a
Messiásnak, aki az egész emberiség szá-
mára elhozandó volt a hitet, amelyet az
isten először Noachnak, majd Ábrahám-
nak és a többi patriarchának, végül pe-
dig Mózesnek és általa kizárólag a zsi-
dó népnek adott, hogy aztán következ-
zen a próféták vonala, egészen Krisztu-
sig.

A patriarchák! Hát mi egyebek vol-
nának ők az ótestamentum szerint,
mint a zsidó nép ősei? A gyűlölettől el-
vakultak miért nem gondoltak arra,
hogy a házasság misztériuma egy áldá-
ban kulminál, amelyben Ábrahámot,
Izsákot, Jákobot és feleségeiket: Sárát,
Rebekát, Rachelt és Léát idézik. Vaj-
jon nem mondják-e el az evangéliu-
mok, hogy a szelid Krisztus Palesztina
földjén született, abban az országban,
amelyet Isten a zsidó népnek adott;
hogy egész életén át az ótestamentum
hite és előírásai szerint élt; hogy szü-
letése után a nyolcadik napon körülme-

tétek és hogy ő maga csak zsidóknak prédikált és pedig olyan tanokat, amelyeknek nagyrésze a prófétáktól származott? Meg aztán a keresztény vallás megalapítói az apostolokat, kizárólag a zsidók közül rekrutálta. A legfontosabb közülük Paul apostol, a keresztény egyház tényleges megalapítója, amíg meg nem találta Damaszkusz utját, Saul név alatt egyik legélesebb ocsárlója és ellensége volt Krisztusnak és tanításainak.

De vajjon ezeknek a tanításoknak van-e valami közük ahhoz, amit Cuza és fia prédikálnak? Mondják, hogy egy nagy zsidó rabbi, egy pogány kérésére a következőkben foglalta össze a Mózes vallás lényegét: „Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat és amit nem akarsz, hogy mások tegyenek veled, ne tedd te sem másokkal.” „Ez, mondotta a rabbi az egész törvény. A többi csak kommentár.” Csakugyan, a magas emberi erkölcsiességnek ezen elvei vörösvonalként húzódtak végig a nagy próféták összes tanításain. Az első erkölcsi fogalmaktól kezdve, amelyek Noéval kapcsolatosan jelennek meg a bibliában, egészen a prófétákig, emelkedő etikai vonal látszik, amely a tudomány megállapítása szerint nehezen tört utat mert az akkori idők előítéleteivel kellett harcolnia. Ez az etikai vonal fényes kifejezését találta meg a hegyi beszédben. 1932. év telt el azóta. De azok, akik elolvassák, hogy mit prédikált Krisztus a főmegnek, amely eljött, hogy őt meghallgassa, látni fogják, milyen meszszi vagyunk attól, hogy az ő tanításai a lelkekben éljenek s hogy milyen kegyetlenség Krisztussal szemben, ha az ő nevében gyűjtő és romboló gyűlöletet prédikálnak. Csak néhány kiragadott részt fogunk leközlölni belőle:

„Mondatott, hogy ne öl! En azonban azt is mondom, ne haragudjatok és ne bosszulljátok meg magatokat felebarátaitokon.

Egyezzz meg azzal, aki veled pörlekedik.

Adj annak, aki kér tőled.

Ne legyetek képmutatók.

Ne ítéljétek, hogy ne ítéltessetek. Mindazt, amit az emberektől vártok, esináljátok meg ti is velük szemben, mert ezt mondja a törvény és ezt a próféta.

Őrizkedjétek a hazug vezetőktől. Különösképen...

Szt. László
kellemes illatú
pipere-szappan
fertőtlenítő hatása megóvja
betegségekkel

**Száraz bükkhasáb
tűzifa**

mázsája aprítva és házhoz szállítva

58 lei
FISCHER-nél

Str. Enescu (Gyufagyár ucca) 15.
Telefon 1300 Telefon 1300

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ ÚJ KELETEEN

Nagyarányu csempésztársaságot leplezték le Lengyelországban

Egy helyőrségi parancsnok és egy tartományi főnök ált. a bünszövetkezet élen

Varsó, december 27. A lengyel vámhatóságok a pozeni tartományban példátlanul nagyarányú vámcsalást leplezték le. A vámcsalások hosszú idő óta óriási szervezett bünszövetkezet követte el, amelynek élén Siedlecki őrnagy, helyőrségi parancsnok áll. A csempésztársaság tagjai közt van a pozeni tartományi főnök, a kadetiskola parancsnoka, egy alvezetéses, számos magasrangú vámtisztviselő, több állami kórház orvosai és hi-

vatalnokai. A bünszövetkezet ügynökökkel dolgozott, akik Lengyelországból gabonát csempészték át elvámolatlanul Németországba, onnan pedig vegyészeti cikkeket, főleg kokaint és morfiomot vittek Lengyelországba.

A nyomozás megállapította, hogy a bünszövetkezet már több év óta működik és többmillió zlotyval megkárosította már eddig is a lengyel államkincstárt.

Kié legyen Grönland?

Befejeződött az eljárás a hágai nemzetközi törvényszék előtt a Grönland birtokáért folyó nagy pörben

Hága, december 27. Több, mint három hetes tárgyalás után befejeződött a hágai nemzetközi törvényszék előtt a dán-norvég Grönland-per szóbeli eljárásának első része. A tárgyalás során kielene napig a dán kormány képviselői fejtették ki álláspontjukat, majd háromnapos szünet következett és ezután a norvég képviselő fejtette ki kormányának álláspontját. Ez a fejtetés öt és felnapig tartott, amelyet még két norvég képviselő beszéde követett. Dánia javaslatát, végül is Dánia hágai követe, Harald Seavénus, Norvégiát pedig ugyancsak az ország hágai követe, Jens Bull terjesztette elő.

A dán javaslat azt kívánja, hogy a nemzetközi törvényszék nyilvánítsa törvénytelennek és érvénytelennek a norvég kormány 1931 július 10-én tett ama nyilatkozatát, amely Kelet-grönland bizonyos részeinek birtokbavételéről szól és nyilvánítsa ki, hogy ez a nyilatkozat a fennálló jogi állapot

megsértését jelenti. Azt tartalmazza tovább a dán javaslat, hogy a nemzetközi törvényszék marasztalja el a norvég kormányt a per költségeiben.

A norvég kormány javaslata arról szól, hogy a nemzetközi törvényszék utasítsa el a dán javaslatot és mondja ki, hogy a per tárgyát alkotó terület, amelynek Erik Raudesland a neve, nem tartozik Dánia szuverénitása alá, mert ez Norvégia hódítása. Azt javasolják tovább a norvégok, hogy a nemzetközi törvényszék a dán kormányt marasztalja el a per költségeiben.

A szóbeli eljárás második részében, amely január 16-án kezdődik, megadja választ a dán képviselő a norvég javaslatra, amire egyhavi szünet következik és akkor kerül sor a norvég képviselő ellenváására. Ily körülmények között valószínűnek látszik, hogy a szóbeli eljárás a nagy pörben február végén fejeződik be.

Liszt nem volt antiszemita

„A Cigányról“ antiszemita fejezetét Wittgenstein hercegnő csempészte be a könyv második kiadásába, amelynek korrekturáját rábizta a mester

Budapest, december 27. A budapesti Akadémiai Ertesítő legújabb számában Hohenlohe Mária hercegnő egyik levelét közli Zichy Géza grófhoz, amelyben tisztázza a kérdést, hogy Liszt valaha is antiszemita megjegyzéseket szurt volna be műveire és a feltevést a leghatározottabban tagadja. A hercegnő kifejti, mért találtak antiszemita mondatokat a „A cigányról“ című könyvben és rámutat arra, hogy ezek a passzusok töröltettek a mű legújabb kiadásából, nem Liszt Ferenc utasítására, hanem barátjának, Wittgenstein hercegnő által. Hohenlohe Mária szóban forgó levelének erre vonatkozó része így hangzik:

„Liszt alkotásáról precíz információkat adhatok önnek, miután szabad bejáratom volt a Szentélybe, amely az ő és az én

anyámnak közös dolgozószobája volt. Az anyámnak diktálta irodalmi műveit, aki ceruzával széles fehér papírosra írt. A muzikális dolgokat pontosan az ő utasításai szerint kellett feljegyezni, más dolgokat viszont csak nagyjában közölt és anyám dolgozta fel azokat. Amikor anyám már Rómában élt, „A cigányról“ új kiadásának kellett megjelennie. Anyám ama kívánságának adott kifejezést, hogy át szeretné nézni a korrekturákat — és Liszt, aki meglehetősen elidegenedett már ifjúi alkotásától, teljes bizalmával ajándékozta meg anyámat, elküldte neki a korrekturákat. Anyám alaposan kiegészítette a kéziratot és anélkül, hogy sokat töprengt volna azon, hogy vajjon megfelele-e Liszt nézeteinek, kihagyott sok dolgot és helyébe egy

S I - R U H Á K

legolcsóbb árban

M. NEUMANN

ruhaüzletében

Cluj, Plata Unirel 14.

SELECT MOZGO

MAGDA SCHNEIDER és GEORGE ALEXANDER

???????

(Testament der Cornelius)-ban

500— lei jutalom a legjobb címért

Csütörtökön premier

**Greta Garbo
Joan Crawford
John și Llyonel
Barrymore**

**Grand Hotel-ben
Vicky Baum-tól**

Minden idők legnagyobb filmje!

egész esomót irt bele. Így került a könyvbe többek között néhány gyűlöletes szó a zsidófejezet soraiban, amellyel Liszt sohasem azonosított volna magát. E körül azután megindultak a heccék, melyek egészen váratlanul érték Lisztet. Hallgatók ugyan, mégis minden kísérletet megtett, hogy a nyomtatott szavak élet és értelmét csökkentse és tartózkodott attól, hogy anyám előtt szóba hozza a dolgot. Azt hiszem, anyám sohasem tudta meg, mily kínos helyzetbe sodorta Lisztet! Csak nekem mondotta el a mester a tény állást...

— Hoover elnöksége ideje alatt nem járul hozzá a prohibíciós törvény módosításához. Londonból jelentik: Hoover környezetéből újolag hangoztatják, hogy elnöksége ideje alatt nem fog hozzájárulni a prohibíciós törvény módosításához.

— Kivégezték a grodeki postarablókat. Varsóból jelentik: A lembergi rendkívüli bíróság tegnap halálra ítélte a titkos ukrán katonai szervezet három tagját, akiket a grodeki postahivatal ellen elkövetett fegyveres támadás miatt vontak felelősségre. A negyedik vádlottat rendes bíróság elé utalták. A vádlottak vallomásokban kijelentették, hogy a fegyveres támadást a titkos ukrán szövetség parancsára hajtották végre és hogy ilyen módon akartak pénzt szerezni szervezetük számára. A vádlottak nyugodtan halgatták meg a halálos ítéletet. A védők nyomban kegyelmi kérvényt nyújtottak be a lengyel köztársaság elnökénél, aki azonban csak az egyik vádlott halálos ítéletét változtatta át 15 évi sulyos börtönre. A másik két vádlottat ma reggel a lembergi fogház udvarán felakasztották. A kivégzés előtt a két vádlott kijelentette, hogy nem bánták meg az általuk elkövetett erőszakos cselekedetet, mivel az ukrán nép felszabadítása érdekében cselekedtek.

Vi

Az eile

Oradea-N
Uj Kelet t
a nagyvár
mal a 71 t
tagját vá
harc szok
Hónapok ó
ség nyilván
ellen, a vár
részében.
Már hetek
lenzéki prop
tásokra. Egy
ganda nagy
fakadások h
gyűléseken.
nyilatkozat
el a csucesp
moszférában
választások.

Már a kor
forgalmas
templom kör
kocsi sorakoz
szállították
listák számár
Steiner Ber
totta meg a
vazónál komo
csere folytán
tusa, hogy a sz
nagy számú v
sére került
kisebb inciden
napját.
Többen el
azzal igyekez
cionista ifjak
rendelkeztek,
a szavazóhely
háborodást vá
ság energiaku
után.

Hétfőn este
tok összeszáml
ményének kihí
Sándor az
szakaszai alap
választási biz
Benjáminhoz
megszakítás né
tatni. Petíció
mint a választ
ellenzék részé
tús érte. Kéri
sét és új válas

Berger Simo
tanácskozási
vel, azonban S
közjegyzői ass
helyet. A hitl
főmeg türelmet
kihirdetését. M
ték ki az elnye
Kohn Dávid b
Berger Simon 2
Denes Izidor 2
Freund Lajos 2
Grossmann Be
290, Krausz Zol
kereskedő 383, K
Jakab szabó 28
Lévi Lázár 281,
kovits Izidor 2
Nussbaum Sám
mon 282, Schw
Sonnenswirth A.
284, Spitzer Izr
288, Silbermann
zsef ifj. Várkapu
Ullmann István
284, Witrael Gá
szabó 280, Wein

Zseblámpého

DU
ele

Ne higyen senkinek! Győződjön meg személtesen
„CRISTAL“ fest, tisztít és mos legszebben

Viharos atmoszférában zajlottak le a váradi hitközségi választások

Az ellenzék győzött. „A cionizmus útján tudjuk csak megmenteni ifjuságunkat a szélsőséges orientációtól” — mondotta az ellenzék egyik vezére

Oradea-Nagyvárad, december 27. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap választás volt a nagyváradi hitközségben. Ez alkalommal a 71 tagú képviselőtestületnek 38 tagját választották meg. A választási harc szokatlan vehemenciával indult meg. Hónapok óta egyre növekedő elégedetlenség nyilvánult meg az eddigi vezetőség ellen, a váradi zsidóság egy tekintélyes részében.

Már hetekkel ezelőtt megindult az ellenzéki propaganda a hitközségi választásokra. Egymásután rendezték a propaganda nagygyűléseit, Szentvédelyes kiadványok hangzóttak el ezeken a nagygyűléseken. Vádak is, amelyek hírlapi nyilatkozatokban és polémiákban érték el a csúspontjukat. Ilyen túlfűtött atmoszférában indultak meg vasárnap a választások.

Már a kora reggel órákban szokatlan forgalmas képet nyújtott a zárdauceai templom környéke. Több autó és kortes-kocsi sorakozott fel és egymást kergetve szállították a szavazókat a szembenálló listák számára.

Steiner Benjamin választási elnök nyitotta meg a választást. Már az első szavazónál komoly incidens támadt egy név csere folytán, ebből pedig olyan tumultus, hogy a szavazóhelyiségben tartózkodó nagyszámú választók között tettelességre került sor. A továbbiak során is kisebb incidensek tarkították a választás napját.

Többben cionistaellenes érzelmeiknek azzal igyekeztek kifejezést adni, hogy a cionista ifjakat, kik szavazati joggal is rendelkeztek, rendőrökkel távolították el a szavazóhelyiségből. Ez általános felháborodást váltott ki és a cionista ifjuság energikus tiltakozását vonta maga után.

Hétfőn este 6 óráig tartott a szavazatok összeszámolása. A választások eredményének kihirdetése előtt Wasserstrom Sándor az alapszabályok 28. és 31-ik szakaszai alapján petíciót nyújtott be a választási bizottság elnökéhez, Steiner Benjaminhoz azzal, hogy a választást megszakítás nélkül kellett volna lefolytatni. Petíciót jelent be továbbá, mert mint a választási bizottság jegyzőjét az ellenzék részéről súlyos tettelesség inzultus érte. Kéri a választás megsemmisítését és új választás elrendelését.

Berger Simon időközben megjelent a tanácskozási teremben Hica közjegyzővel, azonban Steiner Benjamin elnök a közjegyzői asszisztálásnak nem adott helyet. A hitközség udvarán várakozó tömeg türelmetlenül várta az eredmény kihirdetését. Megválasztottaknak hirdették ki az elnyert szavazatok alapján:

Kohn Dávid borkereskedő 302 szavazat, Berger Simon 272, Berkovits Bernát 531, Dénes Izidor 295, Ehrenfeld Jakab 334, Freund Lajos 292, Farkas Sámuel 291, Grossmann Benő 293, Guttman Jakab 290, Krausz Zoltán 271, Klein Dávid fatereskedő 383, Krausz Sándor 287, Klein Jakab 284, Leitner Sándor 547, Lévi Lázár 281, Motzen Sámuel 300, Moskovits Izidor 286, Mezei Márton 486, Nussbaum Sámuel 548, Sternberg Salamon 282, Schwartz Jakab asztalos 284, Sonnenwirth A. Sándor 281, Spitz Antal 284, Spitzer Izrael 290, Schwalb Lázár 288, Silbermann József 548, Salamon József ifj. Várkapu u. 297, Stern Miksa 276, Ullmann István 287, Ullmann M. Miklós 284, Witráel Gábor 284, Weisz Sámuel 280, Weinberger Jónás 494, Weisz

Sándor Aradi u. 282, Zawislag Adolf 549, Rippner Farkas 271, Mittelmann Jakab 273, Ullmann József 289 szavazat.

A megválasztottakat az egybegyűlt tömeg meleg ovációban részesítette.

Nyilatkozik az ellenzék egyik vezére

Munkatársunk ebből az alkalomból felkereste az ellenzéki mozgalom egyik exponált vezérét, aki kijelentette, hogy ennek a mozgalomnak az éle teljesen távol áll a cionizmussal szembeni ellenségeskedéstől és ha valaki a kortesek közül el is ragadtatta magát, ez az ilyen szenvedélyes választások atmoszférájában megmagyarázható, de amikor mi bizonyos rendszer és személyek ellen küzdünk, annak éle nem lehet a cionisták felé irányítva. Mi a cionista szervezet munkáját nagyrabecsüljük és igyekezni fogunk módot találni arra, hogy a cionista ifjusággal együttműködjünk, mert én úgy látom, hogy a cionizmus útján tudjuk csak megmenteni az ifju generációt a baloldali orientációtól. Hogy a választási harc nem megy a cionista

mozgalom, vagy annak hivatott vezére ellen, ennek bizonyítékát szolgáltatottuk azzal, hogy az ellenzék listájára felvettük Nussbaum Sámuelet, a Zsidó Nemzeti Szövetség elnökét, Berkovits Bernátot, Silbermann Józsefet. De vannak közöttünk, akik tagjai a Mizrahi-szervezetnek és kapcsolatot tartanak fenn a cionista-mozgalommal. Én magam is interveniáltam a főrabbi urnánál, hogy támogassuk a cionista ifjuság mozgalmat.

A hitközségi háborúnak semmi köze a cionizmushoz

A cionista-mozgalom egyik kimagasló egyénisége nyilatkozatában a következőket mondotta:

— Távoltartottam magam a választási harcoktól. Nem kívántam magam exponálni, annak dacára, hogy mindkét oldalról felkértek, hogy vegyek részt. Halottam arról, hogy bizonyos oldalról a cionista párt vereségének szeretnék feltüntetni a választások eredményét, kijelentem azonban, hogy ennek a harcnak a cionista mozgalommal, vagy a párttal semmi összefüggése nincsen. Egy elé-

Március 16-ig haladékot kapott Románia külföldi tartozásainak fizetésére

A közbeeső idő alatt létre kell jönnie a végleges megállapodásnak

Bucuresti-Bukarest, december 27. (Az Uj Kelet tud.) Lugosanu munkaügyi miniszter már két hete tárgyal részint Genfben, részint Párizsban Románia külföldi hitelezőivel a külföldi tartozások fizetési feltételeinek enyhítésére vonatkozólag. Lugosanu először Genfben tárgyalt Avenollal, a Népszövetség főtitkárával, aki — mint ismeretes —

tagja volt a Románia pénzügyi helyzet tanulmányozó népszövetségi szakértőküldöttségnek Mig Lugosanu Genfben tárgyalt, Tutuc professzor és N. Stanescu ügyvéd Párizsban folytattak megbeszéléseket a hitelezőkkel.

Lugosanu még a karácsonyi ünnepek előtt átmélt Párizsba és szintén érintkezésbe lépett a hitelezőkkel. Az eddigi

tárgyalások részleges eredményre vezettek: a hitelezők hozzájárultak ahhoz, hogy Románia a külföldi kölesönök tőketörlesztését március 16-ig felfüggeszesse. A kamatokat azonban fizetni kell a közbeeső idő alatt is. Március 16-ig végleges megállapodás fog a román kormány és a külföldi hitelezők között létrejönni arra vonatkozólag, hogy milyen enyhítéseket engedélyez Románia számára külföldi tartozásainak fizetésére.

Az ideiglenes megállapodás nem sokat jelent, de mindenesetre lélegzethelyt engedni jutni a kormányt, amelynek ja nuárban nagyobb külföldi esedékességeknek kellett volna eleget tennie.

Uj évkor a Royal Mozgóban az „Aszfaltbetvár” Willy Fritschel

Kommunista munkáscsoport összetűzött a rendőrséggel Kolozsvár Főterén

A CFR munkások gyűlésének betiltása miatt robbant ki a tüntetés

Cluj-Kolozsvár, december 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap este zajos kommunista tüntetés lármaja verte fel Kolozsvár főterének esőndjét. Mintegy 150-200 főnyi ifjúnokból álló tömeg vonult fel a Főtéren, Szovjetországot éltette. A kommunista dalokat énekelő és a fasiszta diktatúrát abogoló csoport körbejárta a Főteret, majd a munkások egyike szónokolni kezdett. A hangos helyeslésekkel és közbekiáltásokkal kísért beszédre figyelmes lett Hojdea Ilie rendőrmester, aki a Központi szálloda előtt posztolt és a tömeg közé furakodva, le akarta tartóztatni a szónokot. Ekkor a kommunisták a rendőrmester köré gyűltek

és fenyegető magatartással megakarták akadályozni társuk letartóztatását.

Botok emelkedtek a levegőbe és a rendőr

mestert ütés érte a kezefején. Hojdea Ilie erre revolvert rántott és

kétszer a levegőbe lött.

A dörmés nem csak a tüntető tömegben, de a forgalmas főtéren is hatalmas riadalmat keltett. A kommunista csoport is, de a Főtér közönsége is, futólépésben távozott el a Főtérről.

Most már nagyobb csoport rendőr érkezett meg a Főtérré, melynek azonban már kevés dolga akadt. A kommunista tüntetők ugyanis már szétfutottak és a rendőröknek csak az volt a feladatuk, hogy a menekülők közül nehányat elespjen. Ez sikerült is, mert

a rendőrség öt-hat ifjúnokást elfogott

és a sziguranára szállított. Ezeknek kihallgatása, a közbeeső két ünnepnap mi-

att csak tegnap kezdődött meg. A nyomozás befejezésekor átkísérték őket az ügyészségre.

A kommunista tüntetés a sziguranának egy tiltó rendelkezése miatt robbant ki. Vasárnap este ugyanis a CFR munkások a Munkácsi ucai munkásokban gyűlést hirdettek, amelyet a sziguranca betiltott. Az állomási rendőrség és a szolgálattevő rendőrtisztek tekintélyes rendőri erővel várták a munkásokat, akik a rendőrség értesülései szerint engedély nélkül is meg akarták tartani a gyűlést. Ehelyett azonban a tömeg a Főtér felé vette az útját és itt következett be az összeütközés a rendőrmester és a tömeg között. A nyomozás folyik annak megállapítására, hogy ki izgatta fel a munkáscsoportot a Főtéren való tüntetésre.

— A nemzetközi mezőgazdasági intézet jelentése a világ börtméséről. Rómából jelentik: A nemzetközi mezőgazdasági intézet jelentést adott ki a világ börtméséről. Eszerint a spanyolországi termés 45 millió hektóliter körül van, míg a francia termés valamivel alatta mozog a 45 millió hektóliternek. Az európai börtmés ebben az évben 10-15 millió hektóliterrel kevesebb a múlt évinél, de nagyobb az 1930-as hozamnál. A dunai államokban minőségre jobb, de mennyiségre rosszabb a termés, mint volt az előző években. A börtmés a beérkezett jelentések szerint a déli féltekén igen jónak ígérkezik.

Zseblámpához és
radlóhoz csak

DURA-

elemet
használlon!

Nagy karácsonyi és újévi
áruszállítás a

POMPADOUR-ban

Cluj Cal. Reg. Ferd. 21.

Női kabát szőrmével volt 1500 most	975 lej
Női kabát finom szőrmével volt 2100 most	1550 lej
Finom, fekete és kék szövetkabát finom szálal volt 3500, most	2200 lej
Finom szövetkabátok nemes szőrmével	2500-tól 3500-ig

Maniu Gyula is résztvett Robert Koch szobrának kolozsvári leleplezésén

Ünnepélyes külsőségek között leplezték le Koch Robert kolozsvári mellszobrát a Cosmuta szanatóriumban

Maniu pohárfelköszöntőben méltatta az erdélyi román orvosok működését

Cluj-Kolozsvár, december 27. (Az Új Kelet tud.) Hosszu autósor vesztegelt már a Cosmuta-Szanatórium előtt, amikor Vaida Sándor fekete Mercedes a kapu elé gördült. Az autóból Maniu Gyula miniszterelnök és Vaida Sándor lépett ki: elő és sokszáz ember által szemellátható cáfolata a sokat emlegetett politikai ellentétnek. A Cosmuta-Szanatóriumban templomot avattak és Robert Kochnak, a tüdővészbacilusa felfedezőjének szobrát leplezték le. Dr. Cosmuta Béla nyugalmazott ezredorvos olyan megtiszteltetésben részesült, hogy erre az ünnepélyes alkalomra maga Maniu Gyula miniszterelnök és Vaida Sándor is megjelentek. A jelenlegi és a volt miniszterelnök személye természetesen a Cosmuta-Szanatóriumba vonzotta ez alkalommal a kolozsvári politikai élet összes képviselőit, de képviselve volt a tudományos világ is, mert a kolozsvári egyetem orvosi kara, testületileg jelent meg egy a Robert Koch szobra leleplezésének, mint a miniszterelnök jelenlétének tiszteletére. Dr. Dan Liviu vármegyei prefektus, dr. Deleu Viktor polgármester, Hatieganu Simon rendőrkövér már várta a miniszterelnököt, majd a kolozsvári görög katolikus püspökség magasrangú papjainak kíséretében megjelent Hosszu Juliu püspök is, aki a kis görög katolikus házikó felállítását ünnepelte. Jelen voltak dr. Hatieganu Gyula egyetemi tanár, volt miniszter, dr. Pop Valér, volt igazságügyminiszter, a gör. katolikus

egyház világi feje, Prodan tábornok, hadtestparancsnok, Maeri tábornok, a CFR volt vezérigazgatója, dr. Bornemisa Sebestyén, volt polgármester, dr. Boila országgyűlési képviselő, dr. Ghiorghiu bukaresti egyetemi tanár, aki a közegészségügyi minisztériumot képviseli, stb., akik a különböző pártok és közületek nevében igyekeztek megjelenésükkel fényt adni az ünnepségeknél.

Az egyre sűrűbb csoportokban érkező vendégeket maga dr. Cosmuta Béla szanatóriumi igazgató-főorvos üdvözölte dr. Pop Liviu egyetemi magántanár és dr. Móríc Jenő szanatóriumi főorvos társaságában.

Maniu és Vaida szorosan egymás mellett a házikópótlóban

Pontban 11 órakor vette kezdetét a templomszentelési istentisztelet. A kis kápolna hamarosan zsúfolásig megtelt közönséggel. Elől, a papi emelvény mellett, együtt állanak Maniu és Vaida. Öt méternyi környezetben emberfia nem közeledik hozzájuk. A templom freskói különös meglepetéssel szolgálnak. A Demian Tassy festőművész által festett freskók egyikén megtaláljuk magát Cosmuta dr.-t és pedig Hiteleten Tamás figurájában. Egy másik alakban a jelenlegi Hosszu Juliu püspök nagybátyja, az elhunyt Hosszu Vasile püspök alakja fedezhető fel, a harmadik figurában nem nehéz felfedezni dr. Hatieganu Emil volt munkaügyi miniszter jóvialis alakját.

A szoborleleplezés ünnepsége

A templom közönsége az avatás után a leplel borított Koch-szobor elé vonult. A fagyos téli délelőttön ott topogtak az összes előkelőségek a szobor körül és fáztak. Miközben a fényképezőgépek lenscséi a miniszterelnöknek és közvetlen környezetének alakjait megörgeztették, a lelkes ünnepelést fogadott Cosmuta dr. tartott mélyenszántó beszédet Robert Koch emlékére:

— Ez a szanatórium — ugymond — mely fennállása óta annyi ezer és ezer tüdőbeteg embert bocsátott ki gyógyultan körtemeiből, e szobor mögött örökítette meg annak az embernek emlékét, aki talán az összes nagy tudósok között a legnagyobbat alkotta. Koch Róbertnek nemrég avatták első mellszobrát a göttingi egyetemen és ezért jelent ünnepet a romániai orvosok számára az, hogy Európában a második Koch-szobrot éppen Kolozsvár egyik szanatóriumban avatták fel.

Ezután Koch Róbert munkásságát ismertette Cosmuta dr., párhuzamba állítva nagy kortársának, Pasteurnak működésével.

Koch szobráról lehallgatni a lepel

Beszéde közben, Cosmuta dr. intésére, a szoborhoz lépett annak fiatal készítője, Max. Kremser, hogy a következő pillanatban a remek márványszoborról lehulljon a lepel. Lelkes tapsvihár üdvözölte az ünnepélyes pillanatban a bécsi szobrászművészt. Maniu és Vaida nyomban gratulációkat tolmácsolják Kremsernek, majd Cosmuta dr. fejezte be a következő, Koch szobrához intézett szavakkal beszédét:

— Boldog az — mondotta —, aki azzal hagyja el a földi életet, hogy a világ és az emberiség javára nagyot alkotott.

Villásreggeli a szanatórium halljában

A szónokot üdvözölő notabilitások ezután a szanatórium előcsarnokába vonultak, ahol a 83-ik gyalogezred zenekarának kísérete mellett villásreggelit szolgáltak fel. Az asztalfőt Maniu Gyula foglalta el, aki mellett Vaida Sándor és Hosszu Juliu püspök foglaltak helyet. A pohárfelköszöntő sorát dr. Voinea Ioan orvos nyitotta meg, utána sorrendben emelkedtek szólamra Maeri tábornok, dr. Ghiorghiu, a minisztérium kiküldöttje, dr. Deleu Victor polgármester, akik valamennyien dr. Cosmuta Bélát éltették és a szanatórium kitűnő igazgató-főorvosának érdemeit méltatták. Utolsóként szó-

lalt fel Maniu Gyula miniszterelnök, akit a terem közönsége zúgó tapsal üdvözölt.

A miniszterelnök beszélt — Nehéz nekem itt Cosmuta Bélát üdvözölnöm — kezdte beszédét a miniszterelnök —, nehéz róla ujjat mondanom, azért is, mert úgyis mint barátomat, úgyis mint szilágymegyei földimét tultul régóta ismerem. (Taps és felkiáltások: Eljen Szilágymegye!) Amikor annak idején, a világháború alatt megboldogult édesanyámat tusként vitték magukkal a

Borzalmas tüzvész pusztított Barcelona üzleti negyedében

Hét hatalmas épület teljesen leégett. Ezeröttszáz alkalmazott lett munkanélkülivé

Madrid, december 27. Barcelona üzleti negyedében tüzvész pusztított. Több üzlet és lakóház leégett. A hatalmas hőségben a tűz egész körzetét ki kellett irtani, így a Tudományos Akadémia okmány- és képtárát s a színház díszlettárát is. A megsemmisült üzletek több mint ezeröttszáz alkalmazottja munkanélkülivé vált.

A tüzvésznél nyolc ember égési sebeket kapott. Hét hatalmas épületből csak a két ucafront főfalai maradtak meg. A tüzvész idején erős szél dühöngött s a tűz terjedésével amiatt is nehéz volt eredményesen szembeszállni, mivel szerencsétlenségre gyenge volt a víznyomás. Biztosítással a kár csak jelentéktelen része térül meg.

Ruspoli herceg mégsem kapott 100 millió lejes baksist Romániától

Hivatalos kommuniké tisztára mossa a herceget

Bucuresti-Bukarest, december 27. (Az Új Kelet tud.) A szenátusban néhány nap előtt éles összehozalkozásra került sor Madgearu és Manoilescu között egy 1922. évi olasz kölcsön kérdésében, amelyet annakidején az Averscu-kormány vett fel. A vitába beleszólt Potarea is, azt állítva, hogy az Averscu-kormány 100 millió lejes jutalékot fizetett ki a kölcsönért Ruspoli hercegnek, az akkori bukaresti olasz követnek. A sajtó igazgatóság most kommuniké közöl róla a kérdésről.

A kommuniké hangsúlyozza, hogy a december 22-ki szenátusi vitában emlí-

tett Averscu-féle 1922. évi kölcsön és Ruspoli herceg között a legesélyesebb kapcsolat nincsen. Sajnálatos, hogy a herceget összeköttetésbe hozták e kölcsönrel. Ruspoli hercegnek a román állammal szemben törvényes és reális követelése volt, amit 1929-ben minisztertanácsi határozat alapján utaltak ki számára, vagyis 3 évvel az 1926. évi kölcsön után. Nem volt helyénvaló akár Ruspoli herceg, akár Volpi nevet a kölcsönüggybe belekeverni.

Ami pedig magát a kölcsönt illeti, a román kormány hangsúlyozni kívánja, hogy azt kizárólag Mussolini és az olasz

A „SPECIALITATE”

cigaretta

valóban

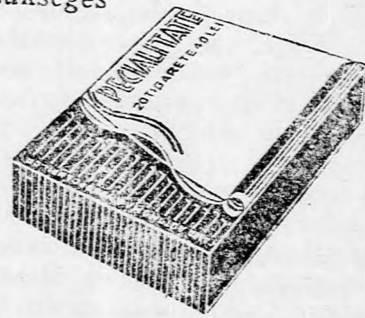
egy bámulatosan sikerült készítmény.

OLCSÓ ÉS JÓ

Ezért birt magának oly nagy fogasztó közönséget teremteni és becsült a hazánkat látogató külföldiek által is.

Amellett, hogy a „Specialitate” cigaretta kiválóan jó dohányok keveréke, csomagolásának is vonzó külseje van.

FELBONTATLAN CSOMAG „Specialitate” vásárolandó, mert csak abban őrzi meg a cigaretta a nedvesség azon fokát, a mely jó ízéhez és illatához annyira szükséges

kormány jóindulata folytán sikerült annakidején megvalósítani, amiért Románia csak hálaival és köszönettel tartozik.

A kommuniké végül kijelenti, hogy a szállított két olasz hadihajót kifogás talan állapotban vették át a legteljesebb rendben és mindkét hajó tökéletesen megfelel ma is rendeltetésének.

NAGY AZ ÉRDEKLŐDÉS AZ ÚJ-SÁGIROK SZILVESZTERI KIRÁLYNŐ VÁLASZTÁSA IRÁNT. Nem vitás hogy az idei szilveszteri mulatságok között az újságírók kabaréval és tombolával összekötött mulatsága lesz a legsikerültebb, amelyen az idei szilveszterkirálynőt választják meg. Rengeteg szóra közönségre gondoskodnak az újságírók, több mint száz értékes tombolatárgyat sorsolnak ki, a megválasztott szilveszterkirálynő pedig az újságírók költségén megy fel Budaestre a legközelebbi filléres gyorsal, ezenkívül a szilveszter királynő, valamint két udvarhölgyének fényképét a budapesti Színházi Élet leközi. A zenét Erdély egyik leg híresebb cigányprimása és kombinált zenekara szolgáltatja.

Hindenburg a karácsonyi ünnepeket szűk családi körben töltötte. Berlinből jelentik: Hindenburg az ünnepeket szűk családi körben töltötte. A birodalmi kormány tagjai közül Neurath és Braun báró vidéken ünnepeltek. Bajorországban a sűrű köd miatt az utasforgalom a vasutakon kisebb volt a rendesnél, míg Poroszországban nagyarányú volt a forgalom. Politikai események és rendbontások sehol sem fordultak elő az ünnepek alatt Németországban.

Megfagyott a vasúti kocsik felkérése. Tragikus szerencsétlenség történt karácsony első napján a kolozsvári pályaudvaron. Turos György bácsi illetőségű váltóór a karácsonyi ünnepekre hazafelé igyekezett Tordáról, ahol szolgálatban van. Kolozsvárig minden baj nélkül eljutott. Itt azonban felöntött a garatra és befeküdt az állomáson egy harmadosztályú kocsi. A kocsit közben mellékvágányra tolták át, anélkül, hogy tudták volna, van-e benne valaki. Másnap holtan találták meg a kocsiiban Turos Györgyöt. Megfagyott. Az ügyesség bevezetése vizsgálatot.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ ÚJ KELETBEN

Hallgasson ránk!

A karácsonyi vagy újévi ajándék akkor kedves igazán, ha olcsó és praktikus **650 leiért adunk**

egy férfi strapa öltönyre való 3 méter szövettel teljes hozzávalóval

„Transilvania“ Rt. volt

SZÁSZ ÖDÖN RT.

Cluj-Kvár, Str. Universtității

(v. Egyetem-u.) No. 3.

Románia legnagyobb posztó, béléssáru és szabókellékek áruháza. Óriási választék eredeti angol, valamint belföldi legjobb márkájú férfi ruha, felöltő és télikabát szövetekben.

Titulescu, a pazarló külügyminiszter

A kisantant konferenciáján alkalmából egyik jugoszláv lapban látott napvilágot az alábbi érdekes írás:

A belgrádi kisantant konferencia idején az érdeklődés központjában Titulescu román külügyminiszter állott, akit ma Románia legkiválóbb diplomatajának tartanak Titulescu nagyszámú újságíró csoport kíséretében érkezett meg a jugoszláv fővárosba és a román újságírók sok érdekes dolgot meséltek el a nagy román államférfi magán-életéről. Ezekből a mozaikszerep adatokból egy nemcsak tehetséges politikust, hanem egy érdekes, külön természetű embert ismerünk meg Titulescuban, akit egyébként a világ legkésőbbben felkező külügyminiszterének is tartanak.

Nála a nap tulajdonképpen este kezdődik, a nappali legszívesebben átalussza. Környezete természetesen az éjszakai életre rendezkedett be és a bukaresti külügyminisztériumban a komoly munka is csak este kezdődik. Belgrádban nagy megerőltetésbe került a konferencián való részvétel, ami miatt már a kora délelőtti órákban bucsút kellett venni az ágytól. A másik két külügyminiszter: Jęftics és Benes koránkelő emberek, akik már korán reggel együtt ültek és amikor később Titulescu is megjelent, mind a ketten megfigyelhetők, hogy román kollegájuk milyen fáradtan, álmosan mozog. De ez csak a nappali órákban volt így. Amint ki-gyultak az utcán a villany transzparensok, szinte újjászületett a román külügyér, a fáradtság, álomság minden nyoma eltűnt az arcáról, aktív emberré vált.

Azt mesélik, hogy Titulescu már harminckét éves korában, amikor a Take Jonescu-kormány pénzügyminisztere lett, a késő órákig megvárakoztatta minisztériumának nálánál sokkal idősebb referenseit. A román külügyminisztert bohém embernek tartják, aki kedvence a vioclapoknak is, de épp bohémisége miatt sohasem haragszik, még akkor sem, ha valamelyik lap kissé erősebb éleccet kockáztat meg vele kapcsolatban.

Van még egy szokása Titulescunak. Nagyon szereti kiadni a pénzt. Állítólag ő Középeurópa leghátrébb embe-re is. Bratiann Vintila, a volt román pénzügyminiszter, aki tudvalevően nagyon takarékos, szinte fősvény ember volt, csak Titulescunak tudta megbocsátani azt a nagymérvű költséget, amit követi minőségben Londonban ült. Titulescu mint londoni követ havonta 480.000 lej fizetést kapott, de ez a pénz nem volt elég költséges passziói ki-elégítésére. Amikor Bratiann, aki Románia egyik leggazdagabb embere is volt, Londonba ment, nagyon elnyitott és viseltes ruhában állított be a román követségre. Titulescunak nem igen tetszett ez a kopott garderob, mire nyom-ban elhívatta London egyik legdrágább szabóját és tiz öltözet ruhát csináltatott Románia akkori pénzügyminiszterének. Mondani sem kell, hogy aznap nem mert a takarékos Bratiann szemé elé kerülni.

Bratiann koránkelő ember volt, őt órák már felkelt Londonban is és nagyon kellemetlenül érintette, hogy reggeléhez csak déltáiban juthatott. Titulescu még a személynézőnek sem engedte meg a korai felkeltést. Bratiann kénytelen volt valamelyik kávéházban reggelizni. Azután dolga után látott és csak az esti órákban tért vissza a követ-ségre, tudván, hogy ott előbb egy síncsenni élet. Megtörtént, hogy egyszer este 8 órákig tért vissza. Titulescu azon-ban még ekkor sem készült el reggeli toalettjével. Így azután Bratiann és Titulescu csak levél útján értekezhettek

egymással, miután Bratiann akkor fe-küld, amikor Titulescu kelt.

Titulescunak ezt is megbocsátották ép-ugy, mint a pazarló költséget. Akkor is személt honyt Bratiann, a fukar pénz-ügyminiszter, amikor Titulescu a tiszte-letére adott estélyre Velencéből hozat-ta a virágokat külön futárral. (Vajjon milyen címen vezették be ezeket a drá-ga rózsaszálakat az államháztartás költ-ségvetésébe?) A román külügyminisz-tert gróf Apponyi mellett a második

európai nyelvésznek tartják, aki anya-nyelvén kívül kitünően beszéli az an-gol, francia, olasz és a német nyelvet.

Érdekes még felemlíteni, hogy ami-kor szovjetellenes politikája miatt meg-bukott a Vaida-kormány és ezzel egy-idejűleg Titulescu londoni követi állá-sa is megrendült, csak úgy sikerült őt továbbra is megmenteni a román poli-tika számára, hogy biztosították neki ugyanazt a horribilis fizetést, amit mint londoni követ is élvezett.

SPORT

47 ország nevezett be a futball világ-bajnokságra. A futball világbajnokságra eddig 47 országból érkezett nevezés. Euró-pából már csak Anglia, Skócia és Né-metország nevezései hiányzanak.

A Ripensia Hyersben a NAC Lorient-ben győzött. A temesvári Ripensia a dél-franciaországi Hyersben 1:0 arányban, a Nagyvárad NAC Angersben 4:1 arány-ban, Lorientban a nyugatfranciaországi bajnokkal szemben 3:1 arányban győ-zött.

A pesti csapatok külföldi turaeredmé-nyei. Az Újpest Barcelonában az FC Barcelona ellen 4:0 (2:0) arányban győ-zött. Védelme a félelmetes hírű katalán csapatall szemben kitünően működött. A gólokat Avar, Jávör, Kovács és Déri lőt-ték. Padovában a Budai II az AS Padu-va 2:0 (1:0) arányban legyőzte. Góllövők Rökk és Stancsik. A Hungária Milanó-ban vereséget szenvedett 6:5 (3:2) arány-ban az Ambrosianától. A Ferencváros is kikapott Genovában a Genova 1893 es-apatól 3:1-re. A III. ker. a kalábriai Catan-zaroban 2:2 arányban döntetlenül végzett mert három gólját a pártos bíró nem ítélte meg. A csapat Messinában is 1:1 arányu döntetlenül ért el. A Kispeszt a Bretagne Quimperben 8:1 arányu vere-séget szenvedett, de másnap Brestben a Breatoisot legyőzte 2:0-ra.

A Boeska Palermóban 3:2 (0:2) arány-ban győzött.

Tegnap eredmények. Az Újpest Bar-celonában a revansmeccset is megnyerte az FC Barcelonával szemben 3:1 arány-ban. A Hungária Genovában 1:1 arány-ban döntetlenül mérkőzött a Sanpietro D'Arenese csapatával. A Ferencváros Marseilleben 4:2 arányban legyőzte az Olympique Marseille csapatát. A Budai II Alexandriában 4:1 arányban vereséget szenvedett. A Boeska Reggióban 3:2 arányban győzött. A III. ker. is legyőzte az FC Bari csapatát.

Bécsi karácsonyi kupa. Az Admira 8:2 (2:1) arányban győzött kupamérkőzésen FC Lustanau ellen. A karácsonyi kupa-mérkőzést a Libertas nyerte. A körmér-kőzésen második lett a Donau, negyedik a Sloven.

UTE nyerte a magyar vízilókupát. A magyar vízilókupe döntőjében a világ két legjobb víziló klubcsapata, az UTE és a MAC kerültek szembe egymással. A karácsony első napján lejátszott döntő mérkőzésen az UTE győzött 5:3 (2:1) arányban.

Moravetz

könyv és zeneműkereskedés,

Románia zenemű-

központja

Timisoara

Postai megrendeléseket gyorsan és pontosan intézzük el

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Az Opera műsora

Szerda, dec. 28.: Aida.
Péntek, dec. 30.: Cigánybáró.
Vasárnap, január 1. (este): A denevér.

Szinkór-Mozgó műsora

Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor:
A mozibolond. A főszerepben: Harold Lloyd.
Jön: Kiki. A főszerepben: Anny Ondra!

CORSO-MOZGÓ műsora

Csókók vására. Joan Crawford, Nils Asther, Robert Montgomery. Jön: Arkadia hercege.

ROYAL-MOZGÓ műsora

(parkamara a palotájában)
Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor: Gitta.

SELECT-MOZGÓ műsora

Szerda: „Das Testament de Cornelius Gulden“. Magda Schneider, Georg Alexander, Ida Wüst. Falrengető kacagás.

Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap: „GRAND HOTEL“ a szezon legna-gyobb slágere. Főszerepben: a híres művészek: Greta Garbo, John Barymore, Lionel Barrymore, Lewis Stone, Ioan Craioford, Wallace Berry. Wicky Baum híres regénye nyomán. Műsoron kívül legújabb hangos heti hiroadó.

URANIA-MOZGÓ műsora

Szerda: Rongy gavallérok. Kőnyekig kacagató rendkívüli vígjáték. Fősze-repben: Pat és Pattachon világhírű komikusok. Műsoron kívül legújabb hangos heti hiroadó.

A „ZSIDÓ“ MARX

Írta: Szabó Imre

A tartalomról: Rabbi Levy Marx családjá — Marx Károly zsidó környezeté — Marx és a Rotschildok — Bauer és Marx zsidóvitája.
A finom papírosra nyomott példánvok

ára 30 lei

Az egyszerű kiadás ára:

15 lei

Megrendelhető bélyeg előzetes beki-l-dése mellett is az Új Kelet könyvösztályában Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, december 28.

Bukarest, 19.40: Grammfón. 20: Zon-gorahangv. 20.45: Hegedűhangv. — 21.15 Könnyű és román zene. 22: Hírek.

Budapest, 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. — 12.05: Grammfónhangv. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 3.30: Diákféltóra. 4: Szimf. hangv. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5.30: A hangosfilm és némafilm harca. 6: Hangv. 7.10: Egyfelvonásosok. 9: Pontos időjel-zés, időjárás, hírek, majd cigányzene.

Bécs, 22.05: Jazz.
Breslau, 17: Szerelmi dalok.
Lipsee, 21.35: Dalok vonósnyegyes ki-sérettel.

Varsó, 20.50: Hangv.
Milánó, 19.30: Kávéházi zene.
Róma, 20.45: Zenekari hangv.
Prága, 19.05: Hegedű- és zongoraszo-náták.

Pozsony, 20.35: Hangjáték.
Brünn, 20.35: Vándoradatok.
Osló, 22.15: Dalok.
Stockholm, 19.30: Hegedű és csembalé hangverseny.

APRÓ HIRDETÉSEK

Szerencsésen megérkeztünk O.

Iparvállalat keres február 1-re köz-ponti fekvésű 4-6 szobás lehetőleg déli fekvésű irodahelyiséget. Ajánlatokat „Iparvállalat“ jellegre a kiadóba.

Kiadó jan. 15-re egy szoba konyha, mellékhelyiségekkel, Petőfi u. 52.

Mindenes zsidó főzőnőt keresünk kő-ser háztartásba. Cim a kiadóban.

Használt jókarban levő gyermekkoszt keresek megvételre. Cimet kérem a ki-adóba leadni.

Jómegjelenésű, szervezőképes, perfect román, garanciaképes vezértitkárt keres nagy egyesület azonnali belépésre. Pá-lyázatokat „Biztos jövő“ jellegre referen-ciákkal és felblyegzett válaszborítékkal a kiadóba kérek.

Kiadó elegánsan butorozott szoba 1-2 és 3 személy részére, esetleg kosztal is lehet. Cim str. Baba Novac 8.

Naponta frissen tejjel kőser tehén- és óvalyfej (bárhoz szállítva is), valamint sajzsa, tejjel, vaj és túró kapható Schwartz Irsácsonnál, Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7. Úgyancott vegetárius koszt — kibordásra is — kapható. Csak megrendelésre.

Ujdonság! Ujdonság!
JOSEPH ROTH

HIOB

c. regénye.

Ara 84 lej

Heine óta még egyetlen író sem dolgo-zott fel zsidó tárgyat olyan ragyogó és smelkedett nyelven, olyan feledhetetlenül megkapó szép képekben, az élmény ak-tóra tűzével és mélységével, mint Joseph Roth „HioB“ c. regényében. Kapható az Új Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség előzetes bekioldése mellett, bélyegben is) vagy utánvétellel.

Fős

— Eg-ság Szó-ban teg-tént. egyike, Protoger gyilkossá-gy meg több

— Ken-egy kina Kalkutta-ban egy dag aran-gény emb-alatt több-tünt. A boratórium-dus belső-tak az el-

— Ana-tika készü-bétáiról. van a leg-százaléka-után Port-ka, Spany-ország 27 Államok, metország-tisztika ezert ért-hogy van kimaradtak

— A sa-jentik: F-szerző rend-ponált. A-halad, am-a napi sa-művészeti-ugyananny-mint egy u-bizonyítalan-zenei mű-sajtót repr

a Fonciera-ucca) 27 szá-házak és kő-sok. Értekez-Bohatiel és-ában Pista-tér) egyetem-lefon 9-44.

— Karácsi-néklük tün-ték előtt. Pá-teumok és v-soportjai a-iben tünt-akartak hat-özgavarrák-tom szétkerge-Mintegy kétsz-

— A kolozs-sikerü Chanu-otta meg tra-kolozsvári A-Bné Jisraél e-Meghitt, bens-ökévd töltötte-tajnali órákba-atos műsor, arkitották a-erült rendez-Andor ötletes-majd Danzig H-zia rosrisonja-zédet. Ezután-ított elő nagy-enorja méltó-Sonnenklar M-ötrofákat adott-Rosenfeld Viol-János, Mózes A-táját dicséri.

HIREK

Még ma is fut a ROYAL Mozgoban

GITTA

(Megszólt a szívem)
Főszerepben: Alpar Gitta,
Gustav F. Öhlich

Egy nap alatt két politikai gyilkosság Szófiában, Bécsből jelentik: Szófiában tegnap két politikai gyilkosság történt. Dimitroff, Mihailoff híveinek egyike, több revolverlövéssel lelőtte a Protogeroff párti Uzunakoffot. A másik gyilkosság szintén nyílt uccán történt. Egy macedón tiszt egy tisztársát ölte meg több revolvergolyóval.

Kenyeret kért és ékszerket nyelt egy kínai koldus. Londomból jelentik: A Kalkutta közelében levő Masulipattamban egy koldus kenyeret kért egyik gazdag aranyműves házában. Mialatt a szegény ember evett, magára hagyták s ezáltal több aranyékszer és aranyérem elűnt. A rendőrség a kórház röntgenlaboratóriumában megvizsgálta a koldus belsejét s gyomrában megtalálta az elvesztett drágaságokat.

Analfabéta-statisztika. Érdekes statika készült el a napokban a világ analfabétáiról. A statisztika szerint Indiában van a legtöbb analfabéta. A lakosság 91 százaléka nem tud írni, olvasni. India után Portugália következik 65 százalékkal, Spanyolország 43 százalékkal, Olaszország 27 százalékkal, végül az Egyesült Államok, Franciaország, Anglia és Németország zárják be a sort. A statisztika Romániában készült és éppen ezért érthetetlen szerénységnek tűnik, hogy van az, hogy a román analfabéták kimaradtak a statisztikából.

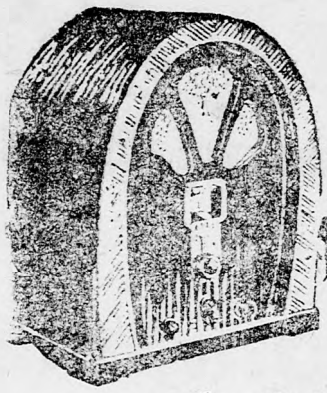
A sajtó szímfóniája. Newyorkból jelentik: Ferdinand Grow amerikai zeneszerző rendkívül érdekes szímfóniát komponált. A szímfónia teljesen új utakon halad, amennyiben a témája érzelmetti és művészi részeit. A különös szímfónia ugyanannyit jelent a hallgatóság részére mint egy újságnak az olvasása. Csak az bizonytalan egyelőre, hogy ez a modern zenei mű az európai vagy az amerikai sajtót reprezentálja.

Eladók

a Fonciera str. Memorandulni (vált Unio ueca) 27 szám alatti telken felépítendő házak és különböző nagyságú öröklakások. Értekezni kell 2-2 óra között dr. Bohatli és Deveseri építkezési irodában Piata G. Sion 4. (vált Szentgyörgy tér) egyetemi könyvtárral szemben. Telefon 9-44.

Karácsonyjelén Párizsban munkanélküliek tüntettek az orfeumok és varieték előtt. Párizsból jelentik: A nagy orfeumok és varieték előtt munkanélküliek csoportjai a karácsonyi éj folyamán több ízben tüntetéseket kíséreltek meg s beakartak hatolni a helyiségekbe is, hogy megzavarják az előadásokat. A karhatalom szétkergette a rendbontó csoportokat. Mintegy kétszáz tüntetőt előállítottak.

A kolozsvári Aviva-Barisszia nagy sikerű Chanuka-estje. Tegnap este tartotta meg tradicionális chanuka-estjét a kolozsvári Aviva-Barisszia szervezet a 3né Jiszraél cionista diákkör otthonában meghitt, bensőséges hangulat és fiatalos öködv töltötte meg az estélyt, amely a hajnali órákban ért véget. Rövid, hangulatos műsor, táncverseny, tombolajáték arkitották a minden tekintetben jól sikerült rendezvényt. A műsort Kormos Andor ötletes konferansziéje vezette be, majd Danzig Hillel, az Akademit Barisszia rosrisonja tartott rövid ünnepi beszédet. Ezután Rabetz jiddis népdalokat adott elő nagy tetszés mellett. Gyönyörű enorja méltó feltűnést keltett. Végül Sonnenklar Márton szellemes aktuális strofákat adott elő. Az estély rendezése Rosenfeld Viola, Finkler Edit, Guttfried János, Mózes Andor és Weisz Lajos munkáját dicséri.

TÖMEGES ÉRDEKLŐDÉS

ORION RADIO

A tavalyi téli sportszezon nagy hasznára volt az osztrák sillingnek. Bécsből jelentik: Az elmúlt év decemberében nagy hasznára volt az osztrák sillingnek, hogy külföldiek téli sportolás céljából számosan keresték fel a behavazott osztrák üdülőhelyeket. A silling értékelése nagy arányai akkor megjavították a silling nemzetközi értékelését. Az idei decemberi hó elmaradt s az üdülőhelyek látogatottsága erősen megcsappant.

Eljegyzés. Büchsenpanner Margit, Cluj és Weisz Mose, Carei jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Veszek aranyat magas napi árban. Régi ékszerket olcsón átalakítok: Orlov ékszerész. Főpostával szemben.

Fasiszta párt alakult Japánban. Tokióból jelentik: Az ország minden részéből nagy csoportok érkeztek Tokióba egy szervezőbizottság meghívására és a csoportok részvételével megalakították a japán fasiszta pártot. A pártnak, amely a „nemzeti liga” nevet viseli, hasonló célkitűzései vannak, mint az olasz fasiszta párt. A párt élén Adacsi volt liberális párti belügyminiszter áll. A japán ultranacionalista párthoz főleg a parasztság és kisiparosok csatlakoztak.

A vér fölfrissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferencz József” keserűvizet inni.

A Nobel-díjas Galsworthy művei propaganda kiadásban, de kitűnő kiállításban. Egy-egy kötet 4-500 oldal és ára 70 lej. Megjelenő kötetek: 1. A vagyon ura, 2. Biro előtt. További kötetek havonta.

Utánvételt portóval, vagy beklüdvé portómentesen Lepageul Kolozsvár. Kérje a teljes sorozat prospektusát.

Dr. Szónyi Géza előadása a cionista diénsten. Folyó hó 28-án, szerdán este fél 9 órakor tartja meg heti diénstjét a Zs. N. Sz. kolozsvári helyi csoportja Főter 22. szám alatti helyiségében (II. emelet.) A diénst keretében dr. Szónyi Géza tart előadást „Az erdélyi cionizmus aktuális problémái” címmel.

Színházi muzeum. Bécsből jelentik: Bécsben most nyílt meg az osztrák színházak muzeuma, amely Ausztria színházi öskorából is számos értékes relikviát őriz. Meg lehet találni a muzeumban Elsler Fanni táncpőit, Schratz Katalin remek kosztümjeit, 1809-ből származó díszesen himzett tirolói öveket, valódi reneszánsz tört, amelyet mesterséges vér fest vörösrre, valódi középkori lovagpáncélt és egyéb nagyértékű emlékeket. A muzeum szemléltetőn mutatja be Ausztria színművészeti fejlődését a középkortól egész mostanáig.

Megnyílt az Emberi Jogok Ligájának harmincegyedik kongresszusa. Párizsból jelentik: Számos külföldi delegátus részvételével megnyílt az Emberi Jogok Ligájának 31-ik kongresszusa.

Leszerelünk! Londomból jelentik: Az amerikai kormány a jövő év első hat hónapjában 11 és félmillió dollár költséggel 228 új katonai repülőgépet építtet. Az új gépek óránként legalább 250 mértföldes sebességgel fognak repülni.

Terjed a franciaországi kikötőmunkások sztrájkja. Párizsból jelentik: A lehavrei kikötői munkások sztrájkjához csatlakoztak a st.-nazairei és a bresti kikötői munkások is. A teherhajók nem rakodnak s a kikötőkbe érkező hajókat Cherbourgba irányítják, ahol nincsen sztrájk.

Katasztrófais jellegű földmozgást jeleztek az európai földrengéstjelző állomások. Londomból jelentik: Az európai földrengéstjelző állomások tegnap éjszaka 3 órától több óráig katasztrófais hatású földmozgást jeleztek, melynek epicentruma valószínűleg Mongóliában van.

Evek óta valóságos jótét az Urodonal minden beteg részére, aki rheuma, köszvény, ischias, iderg migrén, és hizában szenvednek, mert ezen betegségeket enyhíti vagy teljesen meggyógyítja. Ezzel magyarázható meg az Urodonal jó hírneve és a hála szavazatok részéről, akik szenvedéseikből kigyógyultak.

Nem helyezték szabadlábra Berenguer volt spanyol miniszterelnököt. Párizsból jelentik: Madridból cáfolják Berenguer ábrornok volt miniszterelnök szabadlábra helyezésétől szóló híreket. Mindössze annyit igaz, hogy a volt miniszterelnök egészségi állapotára való tekintettel átmenetileg megengedték neki lakásán való ápolását, de allandóan fegyveres őrizet alatt áll otthon is.

Chile új elnöke letette az esküt. Londomból jelentik: Chile új elnöke, Alessandri letette a hivatali esküt s elfoglalta a hivatalát. Ez alkalomból a kormány is újjáalakult a hatóságok új puccsikíséreltet leplezték le s több mint húsz magasrangú tisztet letartóztattak.

Keresztények a zsidó fronton. Irta: Dr. N. M. Gelber, fordította: Dr. Kupfer Miksa. A zsidó történelem legérdekesebb fejezeteit tárja fel ez a pompás könyv. Tizenhárom rendkívül érdekes monográfia a történelem azon keresztény alakjairól, tudósokról, írókról, fejedelmekről és diplomatákról, akik páratlan odaadással küzdöttek a zsidó nép jogaiért és szebb jövőjéért. Palesztina felépítéséért, olyan időben, amikor ezt maga a zsidó nem akarta. A könyv ára füzve 90 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Megnyílt az új

HOTEL LUX

Bucuresti, Boulevard Schitu Măgureanu Nr. 6.

(Lazar Lye eum mellett)

Legkényelmesebb szálloda, melyen redukált árakkal, központi fűtés, lift és telefon, szobák fürdőszobával.

MEGYERESÜLETI ELŐE

A nagyváradi Wizo nagysikerű táncestélye a Palace Admiralban. A Wizo ez évben már sorozatos előadásokat és kulturrendezvényeket tartott, amelyek a legteljesebb siker jegyében zajlottak le. Utóbbi jólsikerült rendezvénye a város háza dísztermében volt, ahol dr. Abeles Zehn Jüdinén címen tartotta meg előadását. A Wizo elnöksége elhatározta, hogy tagjainak a kulturmunka mellett szórakozási lehetőséget is nyújt. A múlt héten szerdán este tartották az első tánc- és játékestélyt a Palace Admiral helyiségében. A Wizo első táncestélye páratlan siker jegyében zajlott le. Nagyváradi zsidó társadalmának számtalan tagja vett részt a táncestélyen. Az ifjú Wizo is teljes számban jelent meg. Igen szépségű fiatalok voltak jelen. Kitűnő hangulat és tánc volt egészen záróráig. A Wizo a táncestélyeket rendszeresíteni fogja. A legközelebbi táncestélyt december 28-án, szerdán este fél 10 órai kezdettel fogják megtartani a Palace Admiral helyiségében, amikor is az ünnepi szabadságon levő ifjúság kávéházi árak mellett szórakozhatik.

Brith-Hanoar-Hamizrachi chanuka-este Nagyváradon. December 17-én, szombat este nagyszabású chanuka-estélyt rendezett a nagyváradi Brith-Hanoar-Hamizrachi a Kereskedelmi Csarnok nagy termében. A fényesen kivilágított nagyterem zsúfolásig megtelt. Az estély fénypontja dr. Otto Abeles, a Keren Hajjeszód delegátusa volt, ki bevezető beszédében méltatta a chanuka-ünnepség jelentőségét. Dub Rachel kellő felkészültséggel szavalt héber verseket, Kojli sóma: énekelte Mandel Laci, Beregi László egy tragikomédiát adott elő, Haydn-triót játszottak nagy tetszés mellett Glatter Ágnes, Emödy János és Moskovits Olga. „Der Listiger Dalesz” énekelte Schmitzer I. Nagyon szép gyermekjeleneteket adott elő Zimmermann A. Sok tapost kaptak a kis bnot mizrachi leányok táncszámai, amelyeket sokszor kellett megújítani. Az öngyilkosjól komédiát jól játszották: Jichak Sohami, Schitzer Ignác, Végh Armin, Mellinger Aladár, Drüner Iszó, Mihai Aladár, Silberstein S. Rendező Feig Lázár volt. Konferált Beregi László. Az ének- és zongoraszmokokat Moskovits Olga zongoratanárnő kísérte. A jó sikerült estély a Hatikva hangjai mellett zárult.

A Salom Klub chanuka-estje. Vasárnap este a kolozsvári Salom Klub nívós és sikerült chanuka-estét rendezett. A gyertyákat egy hét éves kedves, jóhangú fiúcska, Meister Zoltán gyújtotta meg a chanukai dalokat Meister Sándor vezetésével fiatalok kórusa adta elő, akik közül Rosenthal Misi és Mihály Sándor tűnt ki, Kurzberg Margit tanárnő és énekesnő gyönyörű althangján zsidó zeneszerzők áriáit adta elő dr. Eisikovics Miksa kitűnő zongorakísérete mellett. Ezután Meister Sándor jiddis dalokat énekel, amiket háromszor is újránia kellett. Ezeknek zongorakíséretét Sole Kató látta el ügyesen, tehetséggel. Az ünnepség a késő éjszakai órákig tartó táncal zárult.

Mizrachi chanuka-ünnepélye. Vasárnap este nagyszámú közönség előtt zajlott le a katolikus gimnázium dísztermében a kolozsvári Mizrachi chanuka-ünnepélye. A műsort prólogus vezette be, amelyet Neumann Jenő tartott chanuka jelentőségéről. Grosz Lea egy Bialik verset szavalt sok átérzéssel. Morris Rosenfeld chanukai életképében a kicsi Meister Zoltán aratott sok tapost. Erős hatást keltett egy galuti életkép. Az ünnepi beszédet Avram Pistiner tartotta lendülettel. Márkus Aladár szerkesztő humorosket adott elő. Ujra életképet mutattak be, Rooz Vilmos chalucverset adott elő, majd Wald Hermann románcokat és zsidó zenei költő szerzeményeit hegedülte nagyon szépen. Nagy tetszést keltett Müller József és Meister Arje jiddis énekdüetije. A kórust Rösler A. karaggy dirigálta. Az emlékezetes est sikeréről városszerte beszéltek.

Száz vagon kanadai lisztet lehet havonta bevinni Csehszlovákiába. Londomból jelentik: A csehszlovák kereskedelmi minisztérium a kanadai lisztbeviteli kontingensét havi száz vagonban állapította meg. A liszt ellenében Csehszlovákia gyapotszövetet és sima üveget fog exportálni Kanadába. Az összes emberj ismeretek tárháza az egykötetes Genius.Lexikon, 40.000 cikk, 110.000 sor, 1600 hasáb, 800 ábra és mellékletek füzve, prop. kiadás, 120 lej, vászonkötésben 150 lej Lepageul, Kolozsvár. Beküldve portómentes, utánvét portó 20 lej.

UJ KELET Legújabb hírek

Represszáliákra készülnek a németek a kontingentálás miatt

Vámháboru fenyeget Románia és Németország között!

Ellentmondó statisztikák, amelyekből nem lehet kihámozni, hogy Románianak csakugyan passzív-e külkereskedelmi mérlege Németországgal szemben. A Banca Nationala nem hajlandó csak biokált leiben honorálni a német birodalmi bank csekkjeit

A kontingentálás miatt felmondják a német-román kereskedelmi egyezményt

Berlin, december 27. (Az Uj Kelet tud.) A kontingentálás bevezetése megdöbbentést és izgalmat váltott ki német gazdasági körökben. A gazdasági szakrajtók élénken kommentálják ezt a rendelkezést, amelynek élé elsősorban Németország ellen irányul. A kontingentálás ugyanis abból az elgondolásból indult ki, hogy Románia behozatalát minden egyes országgal szemben ahhoz kell idomítani, mennyit exportál az illető országba. A romániai importárak 58 százaléka esik kontingentálás alá s ebbe beletartoznak csaknem az összes Németországból behozott ipari cikkek.

Statisztikai ellentmondások
Német gazdasági körök azt állítják, hogy a statisztika, amelynek alapján a kontingentálást Németországgal szemben elrendelték, téves adatokra nyugszik. A román statisztika szerint ugyanis Németország 92 millió márka értékű árut küldött el az elmúlt évben Romániába, Románia viszont csak 63 millió márka (2 és egy negyedmilliárd lej) értékű árut exportált Németországba. A román kimutatás szerint tehát Románia kereskedelmi mérlege Németországgal szemben több mint 1 milliárd lejjel passzív. Ezt a passzívat tüntetné el a kontingentálás. Ezzel szemben a németek statisztikája szerint 1931-ben 102 millió 500 ezer márka (cirka 4.100 millió lej) értékű árut importáltak Romániából, viszont mindössze 92 millió márka (3.700 millió lej) értékű német árut exportáltak Romániának. Amíg tehát Románia több mint 1 milliárd lejes passzívmot mutat ki kereskedelmi mérlegében Németországgal szemben, addig a német kimutatás szerint nemcsak hogy passzívaról nem lehet beszélni, de ellenkezőleg 400 millió lejjel aktív a román kereskedelmi mérleg.

Honnan állott elő ez a differencia. Két magyarázatot adnak erre szakkörökben. Az egyik az, hogy Románia statisztikájában alacsonyabb áron szerepel az exportált gabona, mint Németország behozatali kimutatásában.

Például: egy vagon tengerit 18 ezer lejjel számolnak el Konstancában és 22 ezer lejjel vételezik be Hamburgban, mert a szállítási költség, biztosítás, kamatok, jutalékok körülbelül 25 százalékkal drágítják meg az árut, amíg Németországba érkezik. A németek ezt a felvilágosítást el is fogadják, viszont rámutatnak arra, hogy a német ipari cikkek is megdrágulnak a német határtól Romániáig, ha nem is ebben a mértékben. Valószínűbbnek tartják, hogy a román gabona nagyrésze, amely belgiumi, hollandiai, ausztriai és csehszlovákiai rendeltetéssel indul el Romániából, végül mégis Németországba kerül, ahol mint Romániából importált áru lesz elkönyvelve, holott a román exportkimutatásban nem mint Németországba kivitt áru szerepel.

Elsietett kontingentálás

A statisztikák közötti különbséget eredetét most tanulmányozza a berlini román követség kereskedelmi attaséja. Német gazdasági körök mindenesetre úgy tartják, hogy elsietett dolog volt a román kormány részéről megszorító intézkedéseket foganatosítani a német ipari termékek behozatalával szemben, mindaddig, amíg a kereskedelmi mérleg problémája nem tisztázódott. Már csak azért is, mert 1924-1930 között hivatalos román kimutatások szerint a két állam közötti kereskedelmi mérleg mindig Románia javára mutatott ki tekintélyes aktívumot.

Német gazdasági körök véleménye szerint a két állam közötti kereskedelmi egyezmények: az 1930 június 18. és az 1931 június 27-i kereskedelmi szerződések értelmében mindkét fél kötelezte magát arra, hogy nem akadályozza meg az árucserét, akár a kivitt, akár a behozatalt megszorító intézkedésekkel. Ha a két fél ezen elv alól bizonyos esetekkel kapcsolatban kivételt teygenek, a megszorító intézkedéseket a szerződés értelmében minden más országgal szemben is alkalmazni kellett volna. A német kormány éppen ezért úgy véli, hogy egy egyoldalú Németország ellen irányuló kontingentálás vagy akár egy olyan kontingentálás, amely Németországot nagyobb mértékben sújtja, mint más államokat, a fennálló kereskedelmi szerződés felbontásához kell hogy vezessen. Ez pedig mindkét részről a maximális vámtarifa alkalmazását jelenti, tehát vámháborút.

Német hivatalos körökben mindenestre várják, amíg valamely német exportőr panasszal fog élni a kontingentálással szemben s csak azután fognak esetleges represszáliákhoz nyulni.

A német kormány egyébként is elégedetlen Romániával szemben a valutáris nehézségek miatt. A német Birodalmi Bank már többször szóváltette, hogy a Banca Nationala csak blokkát lejekben hajlandó a német jegybank csekkjeit kifizetni. Emiatt a két ország közötti árucserre rövid időn belül zéróra fog redukálódni. A német Birodalmi Bank állítotott a Banca Nationalának a nehézségek elfojnájására vonatkozólag, anélkül, hogy csak válaszra is méltatták volna. Ilyen előzmények után érthető, ha német gazdasági körökben Romániával szemben meglehetősen feszült a hangulat.

Már csak Franciaországon mulik, hogy Ausztria megkaphassa újabb 270 millió sillinges kölcsönét

Párizs, december 27. Osztrák kormány kiküldöttek tárgyalnak a francia fővárosban kormányfőfiakkal a Lausanneban Ausztria részére kijelölt 270 millió sillinges kölcsön ratifikációja érdekében. A kölcsönben résztvevő s azt garantáló hatalmaknak az év végéig ratifikálniuk kell a genfi és a lausannei jegyzőkönyveket, különben a kölcsön szerződés hatályát veszíti. Mivel Anglia és Olaszország már ratifikált, most csak Franciaországon mulik, hogy a kölcsönt Ausztria megkaphassa s eleget tehessen belőle fizetési kötelezettségeinek.

1. Az amortizációk felfüggesztése több évre.
2. Az 1929. évi stabilizációs kölcsön és az 1931. évi 7 és félszázalékos kölcsön kamatainak olyértelmű fizetése, hogy a kuponok beváltása felváltva eszközöltetnek leiben és idegen valutában. A fizetések a Banca Nationala útján, a kompenzációs hivatal közbenjöttével.
3. Az értékpapirtulajdonosok járuljanak hozzá a háborúelötti kölcsönök revalorizációs koefficiensének 50 százalékos redukciójához.

Letartóztatták dr. Kahána Ernőt, az ismert brassói individuál pszichológust

Brassóban is összejött a munkásság a rendőrséggel

Brasov-Brassó, december 27. Brassóban tegnap délelőtt kommunista incidens játszódott le. A Gyár uca 10. sz. alatti kommunista otthonban gyűlést hirdettek a munkanélküliek. Miután az nem volt engedélyezve, a hatóságok megakadályozták annak megtartását. Mintegy 100 munkanélküli erre a szociáldemokratáknak, a Str. Morilor-on

levő otthonához vonult s azt meg akar. ták támadni. Összejöttés támadt a két munkáscsoport között, mire a rendőrség is beavatkozott és a levegőbe lött, mire a támadók szétfutottak. Többeket letartóztattak, köztük van dr. Kahána Ernő, Básta Károly, Löwinger Dávid, Piket Mihály, Balázs Antal, Dudás József és Loncz József.

Apja miatt lett öngyilkos két bukaresti leány

Karácsonyi tragédiák Bukaresztben

Bucuresti-Bukarest, december 27. (Az Uj Kelet tud.) Carmen Tatucu 20 éves bukaresti diáklány a Str. Dragos Voda 2. sz. alatti lakásán revolverrel főbelötte magát és kórházba szállítás közben meghalt. A vizsgálat megállapította, hogy a szegény leány apját sikkasztás miatt letartóztatták. Carmen erre eladta minden holmiját és a pénzt haza küldte, hogy a feljelentőt kifizessék és apja szabadlábra kerüljön.

A str. Catinca Grecescu 23. sz. alatt ugyancsak tegnap egy Lenuta Ene nevű fiatal leány megmérgezte magát. Kiderült, hogy a leány apja egy nővel megszökött és az árva leányt a legnagyobb nyomorban egyedül hagyta. A szegény áldozat még nem tért eszméletre.

Fogadásból megeveit 83 káposztát föléléket

Bucuresti-Bukarest, december 27. Karácsony estjén Dragan Jon fodrász, a str. Regalá 7 sz. lakásán fogadásból megeveit egy fazék töltöttkáposztát 83 töltelékkel. A fogadást megnyerte ugyan, de utána súlyos gyomormérgezéssel kórházba kellett szállítani.

Január 1-ig szentesítik az új pénzügyi törvényeket

Bucuresti-Bukarest, december 27. A parlamentben megszavazott összes pénzügyi törvényeket január 1-ig szentesítik és kihirdetik, úgy hogy a törvények az új év első napjával életbe is lépnek.

Huszmillió veszteséget mutat fel a Krupp-vállalat mérlege

Berlin, december 27. A Krupp-művek mérlege az elmúlt évi veszteség-áthozattal együtt huszmillió veszteséget tüntet fel. A veszteséget a gyár az előző évek feleslegeiből félretett tartalékokból fedezi. Az igazgatósági jelentés megállapítani kívánja a vezetőség azon felfogását, hogy a piac már túl van a válság mélypontján és hogy kétségtelenül már mutatkoznak a javulás jelölés jelei.

A forszírozottan termelő többi németországi üzemekben ez évben nem fog sor kerülni a karácsony és újév között más-kor mindig bekövetkező termelési szünetre és az évvégi leltározási munkálatokat is úgy végzik el, hogy azok a kapacitás kihasználását és az üzem folytonosságát ne gátolják.

Mit kér Románia a külföldi hitelezőitől?

Bécs, december 27. Lapunk más helyén írunk azokról a tárgyalásokról, amelyeket Lugojanu folytat Párizsban a külföldi adósokkal. A Neue Freie Presse szerint a román kormánydelegátusok a következő javaslatokat terjesztették Párizsban a hitelezőérdekeltségek megbízottai elé:

- 1. Az amortizációk felfüggesztése több évre.
- 2. Az 1929. évi stabilizációs kölcsön és az 1931. évi 7 és félszázalékos kölcsön kamatainak olyértelmű fizetése, hogy a kuponok beváltása felváltva eszközöltetnek leiben és idegen valutában. A fizetések a Banca Nationala útján, a kompenzációs hivatal közbenjöttével.
- 3. Az értékpapirtulajdonosok járuljanak hozzá a háborúelötti kölcsönök revalorizációs koefficiensének 50 százalékos redukciójához.

Megy az arany Amerikába. A Majestic hajóra Cherbourgban 90 millió frank értékű aranyat raktak. Az aranyat a francia jegybank küldi Newyorkba. A Majestic ezenkívül Southamptonból is aranyt szállít az Egyesült Államokba. Anglia december 15-ki adósság-fizetése fejében.

Az Uj Kelet könyvjegyzéke

Körmendi: Ind, 715	32
Szenderkényi Anna: Felszabadultak	32
Emil Ludwig: Mussolini	57
II. Miklós cár bizalmas levele: Szerelmem és tragédiám	56
Heltai: Életke	67
Károly Sándor: Az 500-ik szeptember	40
B. Russel: Kína	90
Kassák Lajos: Angyal föld	65
Jarnó József: Börtön	40
Komor András: Fischmann S. utóda	48
Wells: A láthatatlan ember	32
Julien Green: Adrienne	44
Móricz Zsigmond: Forró mezők	44
Sinclair Lewis: Wreen urunk	44
Sherwood Anderson: Tar	44
Paul Bourget: A lelkiismeret	44
Katajev: A sikkasztók	44
Krudy Gyula: Boldogult urfikek	44
Szinyai Zoltán: Aranykarika	44
Smeljov: A pincér	44
Bojer: A nagy éhség	44
Bibó Lajos: Kétlelkű szerelem	44
Heltai Jenő: Álomkőháza	44
Sierid Undeot: Török	44

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10 sz. Telefon 9-77

Taxa plátte No. 22 da Ba Telefo Havort évre 6 földre: félre: detéssel KELE zsidósá keink rás me

Ünnepek

Nincs moruság Csak balra. Hogy nincsen a többi. Hiszen Karácsony mint a p. Allami den kétes vények sa bat" szöcs Ünnepek mok kass ürülnek a Mert Bú ják az aj mint ezéle Miéri né Hivatalo niában eg külség. Hitelező ezer.

A felelős

Amerikában tának' abba laiba cser áram segítés. Egy szövevevrezdek, s álmat: a feltámasz atheista sugárt jeler szerettjeim Legendák, ezrei épülte végeredmény berek többs az életnek helyesebben nyek között Ez az elempirikus tumar.

Nagy fizikálkoltak a vel s azt - tevő alkotó len metamor olyan kozm melyeket a tuderíteni - sorozták.

S ezzel az pont, mely a mekkorát jellemző természetbölcs A természete kussá lett; a tudományosság.

Az amerikai csak bevezető halálból való feltámasztás Lehet, hogy het, hogy kors dal lesz belőle

Bárhogyan is sérlet, mégis sebben memem Memmentója lehetőségei vé ségek immár nak elhalvány

S valószínű, sze az az idő, rendítő misztéri fogja deríteni. Ez a csodálat mindaddig fikt tudományt az masztására nem Az élet feltá

